

دستورالعمل تدوین و تهیه پایان نامه
دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته
دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران

شرایط عمومی

طول دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته به مدت ۴ نیمسال تحصیلی پیش بینی شده است و پایان نامه در رشته‌های مختلف این دانشکده با ارزش ۶ واحد در پایان این دوره آموزشی مورد قضاوت قرار می‌گیرد. برای این منظور ارائه پایان نامه با توجه به شرایط عمومی در رشته‌های مربوط و شرایط خاص هر رشته تهیه و ارائه می‌شود. (برای آشنایی با شرایط خاص هر رشته به پیوست شماره ۱ رجوع کنید).

انتخاب موضوع پایان نامه

موضوع پایان نامه با مشورت با استاد راهنما انتخاب و معین می‌گردد. از آنجاکه اساتید دانشکده معماری هر کدام در زمینه خاص تحقیقاتی در طرح جامع تحقیقاتی دانشگاه اعلام آمادگی نموده اند، ضرورت دارد تا موضوع انتخابی دانشجویان با توجه به زمینه‌های تخصصی اساتید و برنامه جامع تحقیقاتی آنها معرفی گردد. موضوع پایان نامه باید به طریقی انتخاب گردد که در شرایط خاص هر رشته معرفی شده است.

زمان اخذ واحد پایان نامه

در نیمسال دوم تحصیلی دانشجویان می‌باید موضوع پایان نامه خود را تحت راهنمایی یکی از اساتید این دانشکده انتخاب و طرح پیشنهادی (Proposal) خود را به تصویب شورای آموزشی گروه معماری برسانند تا امکان ثبت نام در نیمسال سوم فراهم گردد. از آنجاکه انتظار می‌رود دفاع از پایان نامه تا پایان نیمسال چهارم به اتمام برسد، توصیه می‌گردد تا دانشجویان با زمان بندی دقیق و صحیح از عهده این کار برآمده و تقاضای اضافه سنوات (در نیمسال پنجم) را نمایند چون این تقاضا تنها در شرایطی خاص، با تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و کمیسیون موارد خاص در دانشگاه امکان پذیر خواهد شد. بدیهی است در صورت موافقت با ادامه کار در نیمسال پنجم تحصیلی، شهریه نیمسال پنجم از دانشجو اخذ خواهد شد. (برای آشنایی با برنامه زمان بندی دفاع در پایان نیمسال چهارم و یا پنجم به پیوست شماره ۲ مراجعه کنید).

نحوه تدوین پایان نامه

برای تدوین پایان نامه که گزارشی علمی و مکتوب از چگونگی تحقیقات بعمل آمده در خصوص موضوع پایان نامه است، ضرورت دارد تا ساختار نوشتاری آن از نکات زیر پیروی نماید.

۱- بخش‌ها و ترتیب آنها

پایان نامه‌هایی که به اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه تهران تحویل می‌گردد، باید حاوی بخش‌های نامبرده در زیر باشد.

- صفحه بسم اله؛

- صفحه عنوان؛
- صفحه گواهی دفاع از پایان نامه؛
- صفحه اصالت اثر؛
- اهدا (اختیاری)؛
- چکیده فارسی (حدود ۳۰۰ واژه و ۵ کلید واژه)؛
- پیشگفتار (اختیاری)؛
- تقدیر و تشکر (اختیاری)؛
- فهرست مطالب (شامل مقدمه، عناوین اصلی و فرعی فصل ها، فهرست منابع و عناوین پیوست ها)؛
- فهرست تصاویر (شامل شکل ها، عکسها، دیاگرام ها، نمودارها، کروکی ها)؛
- فهرست جداول؛
- فهرست علائم و اختصارات (در صورت وجود)؛
- مقدمه (شامل معرفی موضوع، اهمیت موضوع، هدف های پژوهش، مفاهیم و تعاریف خاص و توضیح چگونگی روش تحقیق)؛
- متن اصلی (حداکثر ۱۵۰ صفحه)؛
- نتیجه گیری و پیشنهادات (نقشه ها) با توجه به شرایط خاص رشته؛ (به پیوست شماره ۱ رجوع کنید.)
- فهرست منابع و ماخذ؛
- فهرست اعلام (اختیاری)؛
- پیوست ها و نقشه های معماری که فهرست آن در بخش مدارک لازم جهت دفاع از طرح نهایی در این دستورالعمل آمده به همراه تصاویر مربوطه + CD
- تصاویر با کیفیت ۳۰۰ dpi؛
- چکیده انگلیسی (حدود ۳۰۰ واژه و ۵ کلید واژه) و
- صفحه عنوان انگلیسی.

۲- شیوه نگارش

آیین نگارش پایان نامه باید مطابق روش مورد تایید دانشکده و از نظر درست نویسی فارسی، مطابق شیوه نگارش فرهنگستان ادب باشد. همچنین قواعد و مشخصات تصریح شده در این دستورالعمل باید رعایت شود.

۳- کاغذ و حروفچینی

متن پایان نامه باید روی کاغذ سفید مرغوب A4 تایپ گردد. نوع قلم مورد استفاده در تمامی متن یکنواخت و اندازه آن ۱۳ نازنین و در محیط word باشد. نوع قلم و اندازه آن برای عناوین می تواند متفاوت با جدولی از به کار بردن قلم های فانتزی خودداری شود. معمولاً اندازه حروف عناوین فصلها ۱۶، عناوین اصلی ۱۴ و عناوین فرعی ۱۳ مناسب می باشد اندازه حروف پی نوشت و پانویس دو شماره کوچکتر از حروف متن تعیین می گردد.

۴- فاصله گذاری و حاشیه بندی

فاصله سطرها در تمامی پایان نامه برابر حداقل (At least) انتخاب شود. حاشیه سمت راست و بالا مساوی ۳/۵ سانتیمتر و حاشیه سمت چپ و پایین برابر ۲/۵ سانتیمتر باشد. این حاشیه ها باید در سرتاسر پایان نامه حتی صفحه های شکل دار و مصور نیز رعایت شود. در صورتی که در برخی موارد اندازه شکل ها یا تصاویر بزرگتر از فضای داخل حاشیه باشد، با کوچک کردن آنها و یا با استفاده از کاغذ A3 (به صورت تا خورده)، همچنان حاشیه تعریف شده رعایت شود.

۵- شماره گذاری

شماره صفحات آغازین (از اول پایان نامه تا اول متن اصلی) با اعداد و به حروف نوشته می شوند مانند: پنج، شش. تمامی صفحات متن اصلی، که از مقدمه یا فصل نخست شروع می شود، باید شماره گذاری شوند. شماره گذاری صفحات شامل صفحه های محتوی شکل، جدول، منابع و پیوست ها نیز می گردد. در صفحه عنوان پایان نامه و صفحات عنوان فصل ها از درج شماره صفحه خودداری شود. دسته بندی مطالب از "قسمت" (بزرگترین تقسیم بندی)، به "فصل" و نهایتاً به "بخش" تقسیم می گردد.

بخش ها و زیر بخش ها با عدد شماره گذاری می شوند. به طوری که شماره فصل در سمت راست و شماره بخش، بعد از آن آورده می شود. مثلاً "۳-۲-۴" بیان کننده زیر بخش ۴ از بخش ۲ فصل سوم است. در صفحه فهرست نیز همین روش رعایت شود.

۶- جدول ها و تصاویر

تمامی تصاویر و شکل ها باید با کیفیت و اندازه مناسب تهیه شوند، به گونه ای که کپی تهیه شده از آنها از وضوح کافی برخوردار باشد. شکل ها، نمودارها و منحنی ها با لفظ تصویر نامیده می شوند و باید به ترتیب ظهور در هر صفحه شماره گذاری شده و توضیحات مناسب در کنار آنها درج شود. مثلاً "برای شکل های فصل ۲، تصویر ۱-۲، تصویر ۲-۲ و غیره و برای شکل های فصل ۳، تصویر ۳-۱ و غیره چنانچه جدول یا شکلی از مرجعی آورده شده است، مرجع در عنوان جدول یا تصویر ذکر می گردد. همچنین لازم است به کلیه تصاویر و جدول ها، در متن ارجاع داده شده باشد.

۷- زیر نویس

در صورتی که یک عبارت یا واژه نیاز به توضیح خاص یا معادل نویسی غیر فارسی داشته باشد، توضیح را می توان به صورت زیر نویس در همان صفحه ارائه نمود. در این صورت عبارت یا واژه توسط شماره ای، که به صورت کوچک در بالا و سمت چپ آن چاپ می شود، مشخص شده و در زیر نویس معادل غیر فارسی یا توضیح مربوط به آن شماره ارائه می شود.

۸- ذکر اعداد در متن

در مورد اعداد صحیحی که در داخل متن نوشته می شود (غیر از شکل ها و تصاویر) هر گاه عدد کمتر از ۱۰ باشد آن عدد با حروف نوشته می شود، مثل چهار یا هفت؛ و هر گاه ۱۰ و بزرگتر باشد به صورت عدد نوشته می شود، مثل ۴۶ یا ۱۳. برای مشخص کردن اعداد اعشاری از (/) استفاده می شود مثل ۱۲/۴، و چنانچه در صد مورد نیاز است از علامت درصد استفاده می شود، مثل ۴۴٪.

۹- سیستم واحدها

سیستم واحدهای مورد استفاده در پایان نامه، سیستم بین المللی متریک SI می باشد. در صورتی که استفاده از واحدهای دیگر لازم باشد، معادل متریک آن در پرانتز درج گردد.

۱۰- تاریخ

درج تاریخ برای موضوعات غیر ایرانی به میلادی و برای موضوعات ایرانی به هجری قمری (ه . ق) یا هجری شمسی (ه . ش) نوشته می شود. در صورتی که از منابع غیر فارسی با تاریخ میلادی استفاده می شود، معادل ایرانی سال میلادی حتماً در کنار آن آورده شود.

۱۱- درج لغات لاتین در متن فارسی

همه نامهای خارجی در متن به خط فارسی و زیر نویس به لاتین (یا به خط اصلی) نوشته می شود.

۱۲- نحوه ارجاع در متن

میزان استفاده، اقتباس، ترجمه و کیفیت گزینش آنها از ماخذ و منابع در پایان نامه باید با نظر استاد راهنما باشد. اقتباس از پایان نامه دیگران بدون ذکر ماخذ حکم تقلب را داشته و چنانچه در متن مطلبی از کتاب، مقاله، ترجمه، مصاحبه و غیره نقل شود، نحوه ارجاع در متن به روش (نویسنده، تاریخ) و به ترتیب زیر می باشد:

– بلافاصله پس از خاتمه جمله ای که از یک منبع نقل شده است، در درون پرانتز ذکر مرجع با ارجاع به نام نویسنده و سال انتشار آورده می شود، مثال (فلامکی، ۱۳۷۶).

۱۳- نحوه تنظیم فهرست منابع و مأخذ

لازم است به کلیه منابعی که در متن مورد استفاده قرار می گیرد در فهرست منابع و مأخذ اشاره گردد. همه منابع به ترتیب حروف الفبای نام نویسنده (نام خانوادگی و نام مولف ؛ تاریخ / زمان انتشار یا نگارش، نام اثر ؛ محل نشر، مشخصات ناشر)، در فهرست مراجع و در دو بخش فارسی ولاتین ذکر می گردد. در خصوص منابع الکترونیک، از حروف URL در داخل متن و فهرست آنها در بخش منابع با معرفی جزئیات آدرس سایت و زمان مراجعه به سایت استفاده شود. برای مثال: URL1:WWW. AIA.org(visited Nov. 15/2015

۱۴- مشخصات جلد پایان نامه

- ۱- جنس جلد از مقوا با ضخامت ۲ تا ۳ میلیمتر، با روکش چرم مصنوعی (گالینگور) می باشد.
- ۲- رنگ جلد پایان نامه های کارشناسی ارشد خاکستری می باشد.
- ۳- قطع جلد نیم سانتیمتر بزرگتر از قطع کاغذ است.
- ۴- نوشته های روی جلد و عطف به صورت زرکوب چاپ گردد.
- ۵- برای مشخصات روی جلد و پشت جلد و عطف جلد به پیوست شماره ۳ مراجعه شود.

۱۵- تکثیر پایان نامه

دانشجو موظف است پایان نامه خود را به تعداد نسخ مورد نیاز هر رشته به همراه CD مربوطه تحویل دفتر گروه کارشناسی ارشد نماید.

تذکر: از آنجا که تهیه مقالات پژوهشی می تواند در ارزیابی پروژه پایان نامه تأثیر مثبتی به همراه داشته باشد، توصیه می گردد تا دانشجویان فقط مقاله های مستخرج از تحقیقات بعمل آمده در خصوص موضوع پایان نامه خود را که مورد تأیید استاد راهنما قرار گرفته، به صورت چاپ شده و یا با نامه "تأییدیه پذیرش چاپ" ارائه نمایند.

پیوست شماره ۱:

موضوع و مدارک پایان نامه و طرح نهایی دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته معماری دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران (شرایط خاص رشته‌ی معماری)

انتخاب موضوع پایان نامه

موضوع پایان نامه و طرح نهایی باید به طریقی انتخاب گردد که نتایج مطالب مورد بحث و تحقیق در پایان نامه در کار طراحی انعکاس داشته باشد و ارتباط مستقیم بین یافته های پایان نامه با رویکرد طراحی برقرار باشد. از این رو، تهیه محتوای یک پایان نامه کارشناسی ارشد معماری نشان دهنده مطالعات مربوط به موضوع و مبانی نظری طراحی می باشد. در خصوص مساحت پروژه، اگر چه میزان حداقل مساحت پروژه تعریف نشده، ولی وسعت سطح زیربنای طراحی شده نباید از ۳۰۰۰ متر مربع تجاوز کند.

عنوان پایان نامه

از آنجا که لازم است تا دانشجویان به همراه پایان نامه خود به طراحی معماری موضوع مورد بحث در پایان نامه بپردازند، ضروری است تا در عنوان پایان نامه از واژه "طراحی" استفاده شود. از عناوین مبهم و غیرمرتبط با معماری خودداری کرده و عنوان خود را در دو بخش "عنوان اصلی" و "عنوان فرعی" معرفی کنند. مثال: "طراحی باغ اندیشه" برای عنوان اصلی و "استفاده از رویکرد فلسفه ایرانی اسلامی" برای عنوان فرعی.

مدارک لازم جهت دفاع از پایان نامه (خاص رشته مهندسی معماری)

دانشجویان موظف هستند تا در جلسه دفاع درکنار پایان نامه، مدارک ذیل را به صورت نقشه های چاپ شده تهیه و ارائه نمایند:

۱. نقشه سایت پلان و محدوده اطراف؛
۲. مقاطع و نماها متناسب با مقیاس پلان ها؛
۳. پرسپکتیوهای داخلی و خارجی بنا یا مجموعه؛
۴. پلان طبقات (حداقل یک مورد بصورت مبله شده و در مقیاس ۱:۱۰۰)؛
۵. معرفی جزئیات بخشی از پلان یا مقطع در مقیاس مناسب؛
۶. معرفی فرایند شکل گیری طرح؛

پیوست شماره ۳:

متن روی جلد

آرم دانشگاه

پردیس هنرهای زیبا

نام دانشکده

عنوان پایان نامه

نگارش: نام کامل نویسنده

استاد راهنما: دکتر (نام و نام خانوادگی)

استاد مشاور: دکتر (نام و نام خانوادگی)

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد مهندسی معماری

ماه و سال

مطالب عطف پایان نامه

متن پشت جلد

متن صفحه عنوان

دانشگاه تهران (بدون آرم)

پردیس هنرهای زیبا

نام دانشکده

عنوان پایان نامه

نگارش: نام کامل نویسنده

استاد راهنما: دکتر (نام و نام خانوادگی)

استاد مشاور: دکتر (نام و نام خانوادگی)

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد مهندسی

معماری

ماه و سال

متن صفحه عنوان انگلیسی

University of Tehran
College of Fine Arts
School of Architecture

Thesis title

By: .....
Supervisor: .....
Advisor.....

A Final Project Submitted
For
The Degree of Master of
Architecture

Month and Year

University Logo

University of Tehran
College of Fine Arts
School of Architecture

Thesis title

By: .....
Supervisor: .....
Advisor.....

A Final Project Submitted
For
The Degree of Master of
Architecture

Month and Year

عنوان اصلی پایان نامه
نام نویسنده سال ۱۳۹۴